

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

RADA

Závery Rady

„Prístup k spravodlivosti a využívanie príležitostí, ktoré prináša digitalizácia“

(2020/C 342 I/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

- závery Rady z 9. júna 2020 o formovaní digitálnej budúcnosti Európy;
- závery Rady z 3. decembra 2019 o budúcnosti justičnej spolupráce v občianskych veciach;
- závery Rady zo 7. októbra 2019 o Eurojuste: jednotka Únie pre justičnú spoluprácu v digitálnom veku;
- závery Rady z 18. februára 2019 o koordinovanom pláne vývoja a používania umelej inteligencie s pôvodom v Európe;
- závery Rady z 8. júna 2017 o ďalšom postupe s cieľom zlepšiť výmenu informácií a zabezpečiť interoperabilitu informačných systémov EÚ;
- stratégia Rady v oblasti elektronickej justície na roky 2019 – 2023 zo 6. decembra 2018;
- akčný plán na roky 2019 – 2023 týkajúci sa európskej elektronickej justície zo 6. decembra 2018;
- konferenciu s názvom „Prístup k spravodlivosti v digitálnom veku – perspektívy a výzvy“, ktorú usporiadalo nemecké predsedníctvo 16. júla 2020;
- oznámenie Komisie s názvom „Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie“ (COM (2020) 456 final);
- porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2020 (COM(2020) 306 final);
- oznámenie Komisie s názvom „Formovanie digitálnej budúcnosti Európy“ (COM(2020) 67 final);
- oznámenie Komisie s názvom „Európska dátová stratégia“ (COM(2020) 66 final);
- dokument Komisie s názvom „Biela kniha o umelej inteligencii – európsky prístup k excelentnosti a dôvere“, (COM (2020) 65 final);
- „Vaše práva sú dôležité: ochrana údajov a súkromia, prieskum základných práv“ z roku 2020, ktorý uskutočnila Agentúra Európskej únie pre základné práva;
- „Príručku o európskom práve v oblasti prístupu k spravodlivosti“ z roku 2016 vypracovaná Agentúrou Európskej únie pre základné práva, Radou Európy a Európskym súdom pre ľudské práva;
- štúdiu o využívaní inováčných technológií v oblasti justície, ktorú Komisia uverejnila 14. septembra 2020;
- štúdiu o cezhraničnej digitálnej trestnej justícii, ktorú uverejnila Komisia 14. septembra 2020;

- odporúčanie z 19. mája 2019 s názvom „Nástup umelej inteligencie: 10 krokov na ochranu ľudských práv“ komisárky Rady Európy pre ľudské práva;
- usmernenia o umelej inteligencii a ochrane údajov z roku 2019 vypracované poradným výborom Dohovoru Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov;
- Európsku etickú chartu o využívaní umelej inteligencie v justičných systémoch, ktorú prijala Komisia Rady Európy pre hodnotenie efektívnosti justície (CEPEJ) 3. – 4. decembra 2018;
- zoznam kritérií právneho štátu z roku 2016, ktorý uverejnila Benátska komisia Rady Európy;

Prístup k spravodlivosti

1. ZDÔRAZŇUJE, že prístup k spravodlivosti je základným právom a základným prvkom právneho štátu, ktorý je jednou zo základných hodnôt, na ktorých je založená Európska únia podľa článku 2 Zmluvy o Európskej únii a ktoré sú spoločné členským štátom. V článku 19 Zmluvy o Európskej únii sa uvádza, že členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany, a poveruje súdnym preskúmaním v právnom poriadku EÚ aj vnútroštátne súdy.
2. PRIPOMÍNA mandát EÚ vyplývajúci z článkov 81 a 82 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o rozvoji justičnej spolupráce v občianskych aj trestných veciach s cezhraničnými dôsledkami a opätovne potvrdzuje súvisiaci cieľ zabezpečiť účinný prístup k spravodlivosti v EÚ a členských štátoch.
3. POUKAZUJE na to, že podľa článku 47 Charty základných práv Európskej únie má každý právo na účinný prostriedok nápravy pred nezávislým a nestranným súdom, aby sa akékoľvek porušenie jeho práv a slobôd spravodlivo a verejne prejednálo, a právo mať osobu, s ktorou sa môže poradiť a ktorá ho môže obhajovať a zastupovať.
4. SÚHLASÍ s tým, že toto právo na účinnú súdnu ochranu sa musí v plnej miere uplatňovať aj v podmienkach vytvorených digitálnou transformáciou s cieľom zabezpečiť úplné a účinné uplatňovanie práva EÚ, zlepšiť prijatie justičných systémov a posilniť dôveru v právny štát.
5. OPÄTOVNE POTVRDZUJE, že digitálny rozvoj v oblasti justície by mal byť zameraný na človeka a musí sa neustále riadiť základnými zásadami justičných systémov, a to nezávislosťou a nestrannosťou súdov, zárukou účinnej právnej ochrany a právom na spravodlivé a verejné prejednanie vecí v primeranej lehote.
6. ZDÔRAZŇUJE, že digitálne technológie sa môžu využívať v justičných systémoch na presadzovanie dodržiavania zásad právneho štátu, ako aj na uplatňovanie a dodržiavanie základných ľudských práv.
7. ZDÔRAZŇUJE, že všetci občania by mali mať prospech z dodatočných digitálnych možností a mali by mať rovnaké príležitosti, pokiaľ ide o digitálny prístup k spravodlivosti a spravodlivý proces, a že digitálna účasť musí byť preto bezpodmienečne zaručená všetkým spoločenským skupinám bez akejkoľvek diskriminácie; Mali by sa zohľadniť najmä potreby zraniteľných osôb vrátane detí a zraniteľných dospelých osôb, ako sú staršie osoby a osoby so zdravotným postihnutím, a obetí trestných činov. Používanie digitálnych technológií v justičných systémoch by v žiadnom prípade nemalo obmedziť procesné záruky pre tých, ktorí nemajú prístup k takýmto technológiám.

Digitálna spravodlivosť

8. CHÁPE, že digitálna transformácia v posledných desaťročiach zásadne zmenila životy ľudí a bude v tom aj naďalej pokračovať.

9. UZNÁVA, že justičné systémy ako ústredný pilier právneho štátu čelia týmto vyvíjajúcim sa požiadavkám a poskytujú občanom primerané technologické možnosti. Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície, komparatívny informačný nástroj, ktorý každoročne uverejňuje Európska komisia, už poskytuje údaje o niekoľkých ukazovateľoch digitalizácie justičných systémov pre všetky členské štáty, ako je online prístup k rozsudkom alebo elektronické podávanie žiadostí a následné opatrenia.
10. ZDÔRAZŇUJE, že opatrenia, ako je vedenie digitálnych súdnych konaní, elektronická komunikácia medzi účastníkmi, súdmi a orgánmi, elektronický prenos dokumentov a využívanie audio a video pojednávanií a konferencií, sa už stali dôležitými prvkami efektívnej justičnej správy v mnohých členských štátoch.
11. VÍTA pokrok dosiahnutý v oblasti elektronickej justície za posledné desaťročie, najmä následné stratégie a akčné plány (v súčasnosti stratégia a akčný plán pre elektronickú justíciu na roky 2019 – 2023).
12. POZORUJE dynamický vývoj digitálnych technológií v justičných a právnych odvetviach EÚ, v ktorých sa čoraz viac formulujú plány na vývoj a využívanie nových technológií vrátane systémov umelej inteligencie pre justíciu.
13. JE PRESVEDČENÁ, že ďalšia digitalizácia justičných systémov členských štátov má obrovský potenciál naďalej uľahčovať a zlepšovať prístup občanov k spravodlivosti v celej EÚ. Digitálne nástroje môžu pomôcť zlepšiť štruktúru konaní a automatizovať a urýchliť vybavovanie štandardizovaných a jednotných úloh, čím sa zvýši účinnosť a efektívnosť súdnych konaní.
14. V tejto súvislosti NABÁDA členské štáty, aby vo väčšej miere využívali digitálne nástroje, ktoré ponúka rámec eIDAS, ako sú bezpečné prostriedky elektronickej identifikácie a dôveryhodné služby ako vysoko účinné nástroje na podporu rýchleho, pohodlného, bezpečného, dôveryhodného a rozšíreného prístupu k justičnému systému.
15. ZDÔRAZŇUJE, že digitálne riešenia by sa mali podľa možnosti vyvíjať počas celého súdneho konania, aby sa umožnilo rýchlejšie a bezpečnejšie konanie a uľahčila spolupráca medzi členskými štátmi. Takéto riešenia by mali byť, pokiaľ je to možné, vzájomne interoperabilné.
16. OPĀTOVNE POTVRDZUJE cieľ ďalej zlepšovať vysokú kvalitu a transparentnosť súdnych rozhodnutí v súlade so zásadami právneho štátu prostredníctvom využívania digitálnych technológií.
17. ZDÔRAZŇUJE však, že využívanie digitálnych technológií a prostriedkov elektronickej komunikácie by nemalo ohroziť právo na spravodlivý proces, najmä právo na rovnosť zbraní a právo na kontradiktórne konanie, právo na verejné prejednanie veci, v určitých prípadoch vrátane práva na ústne pojednávanie za fyzickej prítomnosti dotknutej strany, ako aj právo na odvolanie.
18. ZDÔRAZŇUJE príležitosti, ktoré ponúka digitalizácia na to, aby občania a príslušníci právnických povolání mohli mať – pokiaľ to vnútroštátne právo umožňuje – vždy komplexný prístup k právnym informáciám, ako sú právne predpisy a anonymizované súdne rozhodnutia, ako aj informácie o pokroku vo svojom vlastnom prípade, a POUKAZUJE na technologické možnosti, vďaka ktorým môžu byť takéto informácie otvorene sprístupnené, interoperabilné, ľahšie vyhľadateľné a zrozumiteľnejšie, ľahšie použiteľné a ľahšie opakovane použiteľné.
19. ZDÔRAZŇUJE, že poskytovanie lepšieho digitálneho prístupu k spravodlivosti a vedenie súdnych digitálnych konaní môžu byť prínosom najmä pre ľudí z odľahlých a vidieckych oblastí za predpokladu, že budú splnené všetky potrebné technické predpoklady, ako napríklad širokopásmový prístup na internet s vysokou kapacitou.
20. UZNÁVA však, že popri nových digitálnych formách je potrebné zachovať tradičné nedigitálne konania a prípadne fyzické asistenčné pracoviská, aby sa občanom, ktorí sa ešte nemôžu plne zúčastňovať na technologickom vývoji, poskytla účinná právna ochrana a prístup k spravodlivosti. Zároveň je potrebné poskytnúť občanom komplexné informácie v jednoduchom a prístupnom jazyku o tom, ako využívať digitálne služby a ako týmto spôsobom uplatňovať svoje práva.

21. UZNÁVA, že využívanie digitálnych technológií v oblasti justície je veľmi citlivé, a preto musí spĺňať najmodernejšie normy, pokiaľ ide o informácie a kybernetickú bezpečnosť, a musí byť plne v súlade s právnymi predpismi o ochrane súkromia a údajov. Zvýšené spoliehanie sa na digitálne technológie, a najmä automatické spracovanie údajov, si vyžaduje dôkladné ľudské monitorovanie takýchto systémov vrátane systémov využívajúcich umelú inteligenciu a zvýšenie transparentnosti s cieľom zabezpečiť dôveru verejnosti.
22. ZDÔRAZŇUJE, že využívanie digitálnych technológií môže zlepšiť aj prístup k mimosúdny a alternatívnym spôsobom urovnávania sporov pri súčasnom rešpektovaní práva na účinnú súdnu ochranu v každom jednotlivom prípade a práva na spravodlivý proces, ako aj prístupu k informačným nástrojom o právach a povinnostiach občanov, čo môže prispieť k predchádzaniu sporom.
23. UZNÁVA, že ďalšia digitalizácia justície a intenzívnejšie využívanie nových technológií sú kľúčovými faktormi na zabezpečenie účinnosti a odolnosti justičných systémov, a ZDÔRAZŇUJE, že členské štáty a EÚ by mali zvýšiť svoje úsilie o podporu a ďalšie rozšírenie digitalizácie v tomto sektore s cieľom zabezpečiť rovnaký prístup k digitálnym službám a ich dostupnosť pre všetkých.
24. ZDÔRAZŇUJE, že kríza spôsobená ochorením COVID-19 potvrdila potrebu investovať do digitálnych nástrojov a využívať ich v súdnych konaniach v členských štátoch a v cezhraničných konaniach.
25. UZNÁVA význam vytvorenia vhodných interoperabilných kanálov na zabezpečenie účinnej a bezpečnej digitálnej spolupráce justičných systémov. Systém e-CODEX (Komunikácia v oblasti elektronickej justície prostredníctvom výmeny údajov on-line) je hlavným nástrojom zabezpečenej komunikácie v občianskych aj trestných cezhraničných konaniach a jeho používanie by sa malo ďalej podporovať.
26. VYZÝVA Komisiu, aby predložila legislatívny návrh, o ktorom sa má rokovať v príslušnej pracovnej skupine a ktorým sa zabezpečí udržateľnosť systému e-CODEX s primeranou riadiacou a správnu štruktúrou kompatibilnou s agentúrou eu-LISA, ktorá rešpektuje nezávislosť súdnictva a ústavné požiadavky členských štátov a zároveň zabezpečuje primerané zastúpenie justičných orgánov EÚ a členských štátov, ako aj kľúčových zainteresovaných strán.
27. VYZÝVA Komisiu, aby posúdila možné opatrenia a predložila svoje návrhy na ich vykonávanie v oblasti justičnej spolupráce, pričom zohľadní stanovisko členských štátov:
- *v oblasti občianskych a obchodných vecí* stavajúc na pokroku, ktorý sa už dosiahol smerom k modernizácii cezhraničných výmen medzi orgánmi prostredníctvom digitalizácie a využívania IT, ako aj v súvislosti s nariadeniami o doručovaní písomností a vykonávaní dôkazov, a ďalej skúmajúc potenciál modernizácie základných ustanovení nástrojov v oblasti občianskych a obchodných vecí v súlade so zásadou „digitálne služby ako štandard“, s osobitným zameraním na nástroje, ktoré majú priamy význam pre občanov a podniky;
 - *v oblasti trestných vecí* na základe výsledkov nedávnej štúdie o digitálnej trestnej justícii a práce, ktorú v tejto súvislosti vykonali členské štáty, Komisia, Eurojust a všetky zainteresované strany; okrem toho zvážení, na ktoré ďalšie nástroje justičnej spolupráce v oblasti trestných vecí by sa mohol rozšíriť digitálny systém výmeny elektronických dôkazov (eEDES), ktorý už podporuje postupy týkajúce sa európskych vyšetrovacích príkazov a vzájomnej právnej pomoci medzi členskými štátmi, pričom by sa od začiatku mohli zapojiť všetky členské štáty, aby Európa nenapredovala rôznymi rýchlosťami.
28. VYZÝVA Komisiu, aby do konca roka 2020 vypracovala komplexnú stratégiu EÚ zameranú na digitalizáciu justície, napríklad vo forme oznámenia, a aby ďalej rozvíjala monitorovanie príslušných ukazovateľov digitalizácie v porovnávanom prehľade EÚ v oblasti justície s cieľom pomôcť EÚ a členským štátom pri poskytovaní bezproblémového prístupu k spravodlivosti, zlepšovaní účinnosti justičných systémov a umožňovaní účinnej cezhraničnej justičnej spolupráce.

Digitálne zručnosti

29. KONŠTATUJE, že podpora digitálnych zručností v oblasti justície je potrebná na to, aby sudcovia, prokurátori, súdni pracovníci a iní odborníci v oblasti justície mohli účinne a pri náležitom rešpektovaní práv a slobôd osôb hľadajúcich spravodlivosť využívať a uplatňovať digitálne technológie a nástroje.
30. ZDÔRAZŇUJE význam zvyšovania informovanosti o využívaní digitálnych technológií v občianskej spoločnosti a VÍTA iniciatívy na zvyšovanie informovanosti občanov a digitálnej gramotnosti ľudí, a to aj prostredníctvom výskumu, odbornej prípravy a vzdelávania, aby mohli využívať tieto digitálne technológie s cieľom ďalej zlepšiť ich prístup k spravodlivosti.
31. ZDÔRAZŇUJE, že je osobitne potrebné, aby sudcovia, prokurátori, súdni pracovníci a iní odborníci v oblasti justície boli dostatočne vyškolení, aby mohli využívať výhody využívania digitálnych technológií vrátane umelej inteligencie a aby sa zaoberali aj rizikami spojenými s ich používaním a etickými požiadavkami, pokiaľ ide o ich vlastné správanie. S cieľom zabezpečiť kompetentné používanie a vyhnúť sa nadmernému spoliehaniu sa na výstupy softvéru a neopodstatnenej nedôvere k nim užívatelia potrebujú aj primerané pochopenie toho, ako fungujú nástroje umelej inteligencie a aké sú možnosti a obmedzenia takýchto nástrojov vrátane predpokladov o osobách a skupinách, na ktorých sú založené. Odborná justičná príprava by sa mala zamerať aj na primeranú ochranu práv jednotlivcov v digitálnom priestore vrátane práva na súkromie a ochranu údajov.
32. VYZÝVA Komisiu, aby podporovala príležitosti odbornej prípravy v oblasti digitálnej gramotnosti a digitálnych zručností sudcov, prokurátorov, justičných pracovníkov a iných odborníkov v oblasti justície, a to aj prostredníctvom Európskej siete odbornej justičnej prípravy (EJTN), ako aj využívanie digitálnych technológií v metodike odbornej justičnej prípravy.

Umelá inteligencia

33. KONŠTATUJE, že v EÚ už prebieha výskum a vývoj zavádzania systémov umelej inteligencie v oblasti justície a že v niektorých členských štátoch už prebieha praktické zavádzanie takýchto systémov. UZNÁVA, že dostatočná úroveň digitalizácie je tiež predpokladom využívania aplikácií umelej inteligencie.
34. VÍTA štúdiu Európskej komisie o využívaní inovačných technológií v oblasti justície, v ktorej sa hodnotí využívanie umelej inteligencie a technológií blockchainu vnútroštátnymi orgánmi a odporúča posilnenie koordinácie na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť synergie a interoperabilitu.
35. ZDÔRAZŇUJE, že systémy umelej inteligencie v oblasti justície môžu byť v budúcnosti schopné plniť čoraz zložitejšie úlohy – v právnom rámci členského štátu – ako je analýza, štruktúrovanie a príprava informácií o predmete prípadov, automatické prepisy záznamov z ústnych pojednávaní, poskytovanie strojového prekladu, podpora analýzy a hodnotenia právnych dokumentov a rozsudkov súdov, odhad šancí na úspech súdneho konania, automatická anonymizácia judikatúry a poskytovanie informácií prostredníctvom právnych chatbotov.
36. KONŠTATUJE, že vývoj systémov umelej inteligencie, najmä systémov strojového učenia, závisí od komplexnej dostupnosti veľkých dátových súborov, ako sú anonymizované súdne spisy a rozsudky, ktoré majú vysokú kvalitu vo vzťahu k účelom, na ktoré sa majú používať.
37. VYZÝVA Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi preskúmala nielen podmienky, za ktorých možno tieto informácie spraviť strojovo čitateľnými, dostupnými, spoľahlivými, opakovane použiteľnými a analyzovateľnými, okrem iného s využitím rámca ECLI, ale aj to, ako možno riešiť zaujatosť v dátových súboroch s cieľom zabrániť diskriminačným výsledkom.

38. UZNÁVA, že využívanie nástrojov umelej inteligencie má potenciál zlepšiť fungovanie justičných systémov v prospech občanov a podnikov tým, že pomáha sudcom a justičným pracovníkom pri ich činnostiach, urýchľuje súdne konania a pomáha zvyšovať porovnateľnosť, konzistentnosť a v konečnom dôsledku aj kvalitu súdnych rozhodnutí.
39. ZDÔRAZŇUJE, že používanie nástrojov umelej inteligencie nesmie zasahovať do rozhodovacej právomoci sudcov ani nezávislosti súdnictva. Súdne rozhodnutie musí vždy prijímať človek a nemožno ho zveriť nástroju umelej inteligencie.
40. ZDÔRAZŇUJE, že uplatňovanie umelej inteligencie v oblasti justície môže zahŕňať aj riziko pokračovania a prípadného posilnenia existujúcej diskriminácie vrátane stereotypov, predsudkov alebo štrukturálnych nerovností a umožnenia skresleného alebo nejasného rozhodovania, a tým môže viesť k porušeniu základných práv, ako sú ľudská dôstojnosť, právo na slobodu, nediskriminácia, súkromie a ochrana údajov a právo na spravodlivý proces.
41. ZDÔRAZŇUJE, že v určitých prípadoch nie je možné výsledky systémov umelej inteligencie založených na strojovom učení spätne vysledovať, čo vedie k efektu čiernej skrinky, ktorý bráni primeranej a nevyhnutnej zodpovednosti a znemožňuje skontrolovať, ako bol výsledok dosiahnutý a či je v súlade s príslušnými predpismi. Tento nedostatok transparentnosti by mohol oslabiť možnosť účinne napadnúť rozhodnutia založené na takýchto výsledkoch, a tým by mohol porušiť právo na spravodlivý proces a účinný prostriedok nápravy, a obmedzuje oblasti, v ktorých sa tieto systémy môžu legálne využiť.
42. SÚHLASÍ s hodnotením Komisie uvedeným v bielej knihe o umelej inteligencii, že justícia je oblasťou, v ktorej môžu byť priamo dotknuté práva občanov, a preto by mal jasný európsky regulačný rámec v tejto oblasti svoj význam.
43. PODPORUJE názor Komisie, že súdnictvo je oblasťou, v ktorej možno vzhľadom na charakter zvyčajne vykonávaných činností očakávať výskyt závažných rizík. Sú potrebné dostatočné záruky na ochranu základných práv a na zabezpečenie zodpovedného, dôveryhodného rozvoja zameraného na verejný záujem a na človeka a využívanie aplikácií umelej inteligencie v oblasti justície.
44. POTVRDZUJE potrebu preskúmať a rozhodnúť o povinných právnych požiadavkách, ktoré sa majú stanoviť pre navrhovanie, vývoj, zavádzanie, používanie a hodnotenie systémov umelej inteligencie v oblasti justície s cieľom účinne riešiť potenciálne riziká pre základné práva. Tieto pravidlá by mohli zahŕňať najmä zákaz automatizácie, v dôsledku ktorej by bolo súdne rozhodovanie netransparentné, primerané úrovne transparentnosti, zrozumiteľnosti, overiteľnosti, spoľahlivosti, presnosti, bezpečnosti, zodpovednosti, ako aj požiadavky na predchádzanie diskriminačným účinkom.
45. ZDÔRAZŇUJE, že systémy umelej inteligencie v oblasti justície, najmä tie, ktoré sú zapojené do súdnych konaní, by mali podliehať postupu *ex ante* posúdenia, okrem iného pokiaľ ide o spoľahlivosť, zrozumiteľnosť, odolnosť a bezpečnosť systému. POUKAZUJE na potrebu primeraného a účinného systému monitorovania a preskúmavania aplikácií umelej inteligencie a ich výsledkov.
46. VYZÝVA Komisiu, aby pri navrhovaní možného budúceho právneho rámca EÚ pre umelú inteligenciu zohľadnila potenciálne prínosy, ako aj riziká a požiadavky špecifické pre oblasť justície.

Financovanie

47. ZDÔRAZŇUJE, že hoci digitalizácia justície ponúka konkrétne a trvalé prínosy pokiaľ ide o znižovanie nákladov súvisiacich s prístupom k spravodlivosti a fungovaním justičných systémov, počiatočné investície do rôznych opatrení si budú vyžadovať primerané financovanie. VYZÝVA Komisiu, aby zabezpečila primerané financovanie na podporu digitalizácie justície, najmä prostredníctvom programu Digitálna Európa.

48. NABÁDA členské štáty, aby sa zúčastňovali na výzvach EÚ na predkladanie návrhov na financovanie a aktívne rozvíjali činnosti súvisiace s digitalizáciou justície využívaním rôznych možností financovania z rozpočtu EÚ, napríklad kohéznych fondov, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a programu Spravodlivosť.
49. KONŠTATUJE, že je dôležité zaručiť, aby sa na úrovni EÚ uľahčil prístup k financovaniu, a to najmä zjednodušením administratívnych formalít pri súčasnom dodržiavaní nariadenia o rozpočtových pravidlách.
50. VYZÝVA Komisiu, všetky členské štáty a Európsky parlament, aby zabezpečili financovanie opatrení súvisiacich s digitalizáciou justície prostredníctvom rôznych finančných nástrojov zahrnutých do viacročného finančného rámca. VYZÝVA Komisiu, aby aktívne podporovala opatrenia, a to aj vo fáze výskumu a vývoja, súvisiace s digitalizáciou a technologickou inováciou justície v pracovných programoch.

Trvalé úsilie o spoluprácu

51. VYZÝVA všetky zainteresované strany vrátane Komisie, všetkých členských štátov, Európskeho parlamentu a príslušníkov právnických povolání, aby spolupracovali v rámci spoločného, konštruktívneho a udržateľného úsilia o nepretržitú podporu ďalšej digitalizácie justičných systémov.
 52. UZNÁVA a zohľadní cennú prácu a iniciatívy, ktoré sa v oblasti využívania digitálnych technológií vrátane umelej inteligencie vykonali v Rade Európy a jej inštitúciách, ako je Komisia Rady Európy pre hodnotenie efektívnosti justície a *ad hoc* výbor pre umelú inteligenciu, ako aj na iných fórach, ako je Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj a Organizácia Spojených národov, a ZDÔRAZŇUJE význam súdržnosti a spolupráce v tejto oblasti.
-